

<p>OÝTÚSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 1-беті</p>

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫНА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пән: Патологиялық физиология

Пән коды: РF 1213

БББ: 6B10106-«Фармация» (қысқартылған, 2 жыл)

Оқу сағаттарының/кредиттердің көлемі: 90 сағат/3 кредит

Оқытылатын курс пен семестр: I курс, II семестр

Өзіндік жұмысы: 60 сағат

Шымкент, 2023 жыл

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 2-беті

Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106-«Фармация» ББ (қысқартылған, 2 жыл) бойынша «Патологиялық физиология» пәнінің жұмыс бағдарламасына (силлабусқа) сәйкес әзірленген жәнекафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № d «01» 09 2023ж
 Кафедра менгерушісі А. Ш. м.ғ. д., проф. м.а, Садыкова А. Ш.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <i>-1979-</i>	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 3-беті	

Әдістемелік нұсқаулар № 1

- Тақырыбы:** Тұқымқуалаушылықтың дерптанудағы маңызы.
- Максаты:** тұқымқуалайтын аурылардың жалпы этиологиясы мен патогенезін оқып үйрену және олардың патофизиологиялық талдауын жүргізе алу.
- Тапсырма:**
  - Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
  - Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
  - Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
  - Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
  - Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.
- Орындау/бағалау түрі:** презентацияны дайындау және корғау/чек-парагы.
- БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауға қойылатын талаптар):** № 1 қосымшаны қараңыз.
- Тапсыру мерзімі:** 2-ші аптада.
- Әдебиет:** № 2 қосымшаны қараңыз.
- Бақылау**

Сұрақтар

- Тұқымқуалайтын ауруларды тексерудің қандай әдістері бар?
- Аурулардың тұқымқуалайтын түрлерінің жалпы этиология мен патогенезі қандай?
- Аурулардың тұқымқуалау түрлері қандай?
- Хромосомалық аурулардың түрлері, себептері, көріністері қандай?
- Тұқымқуалайтын ауруларды алдын алу және емдеу қандай ұстанымдары болады?

Тесттер

- Тұқым қуалайтын аурулар – бұл ... аурулар.
  - гендік аппараттың зақымдануынан туындағытын
  - гендік аппаратын зақымдануына байланыссыз тұа пайда болатын
  - ұрықтық дамуда тудырушы факторлар нәтижесінде дамыған
  - негізінде фенотиптің дерптік өзгерісі жататын
  - тұқым қуалауға бейімділік
- Хромосомалардың транслокациясы – бұл ... .
  - хромосома бөлігінің 180 градуске айналуы
  - хромосоманың кейбір бөлігінің түсіп қалуы
  - хромосоманың артық бөлігінің қосылуы
  - екі хромосоманың сәйкесіз бөлшектерімен алмасуы
  - хромосоманың бір бөлігінің бірнеше рет қайталануы
- Биологиялық денеге жоғары температураның мутагенді әсері ... байланысты.
  - жасушадағы кавитация құбылысымен
  - гендегі атомдар мен молекулалардың қозғалыштығының артуымен
  - жасуша геномымен фотонның қамтылуымен
  - жасушада радиотоксиндердің пайда болуымен
  - молекулалар мен атомдардың иондалуымен
- Құрылымдық генниң мутациясы ... дамуы негізінде жатады.
  - фенилкетонурія
  - алкалтонурія
  - альбинизм
  - афибриногенемия
  - орақ тәрізді жасушалы анемия

Жағдайлық есеп

<p>ОҢТҮСТИК-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</p> <p>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 4-беті</p>
---	---	--

Дені сау Н. әйелінде әкесі гемофилия А түрімен аурады, ал анасы сау. Ол генетикалық консультацияға сұрақтарымен барды: немерелерінде бұл аурудын пайда болу қауптылығы қандай?

Әделінің жолдасы мен үш баласының дені сау.

Сұрақтар

1. Гемофилия А қандай типке жатады және қай түрімен тұқымкуалайды?
2. Өлімге келтіретін патологияның дамуы мүмкін бе?
3. Бұл ауру немерелерінде ер баласының тізбегі бойынша кездесу мүмкін бе?

Әдістемелік нұсқаулар № 2

1. **Тақырыбы:** Зақымдануға организмнің жалпы серпілістері.
2. **Мақсаты:** организмнің зақымдануға жалпы серпілістерінің оқып үйрену, стреске қорғанысты-бейімделу серпілістерінің патофизиологиялық талдауын жүргізе алу.

3. Тапсырма:

1. Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
2. Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
3. Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
4. Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
5. Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.

4. Орындау/бағалау түрі:

5. **БӘЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауға қойылатын талаптар):** № 1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі:

3-ші аптада.

7. Әдебиет:

№ 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

1. Стресстің қандай сатылары болады?
2. Триада Селье дегеніміз не?
3. Стресстің қорғаныстық-бейімделу және патогенді маңызы қандай?
4. Сілейме дегеніміз не?
5. Кома дегеніміз не?

Тесттер

1. Жедел фаза жауабының маңызды медиаторы болады

- A. лейкотриен C4
- B. интерлейкин-1
- C. тромбоциттердің эсерлеу факторы
- D. лимфа түйіндердің өткізгіштік факторы
- E. гистамин

2. Экстремалды жағдайларға жатады

- A. кома
- B. агония
- C. клиникалық өлім
- D. биологиялық өлім
- E. преагония

3. Жедел фаза жауабына тән:

- A. С-реактивті нәрүйздың азаюы
- B. фибриноген азаюы
- C. альбуминдердің азаюы
- D. γ -глобулиннің азаюы

<p>ОҢТҮСТИК-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 5-беті</p>

- E. сарысулық амилоидтың азаоюы
4. Стрессорлардың әсерінен дамиды:
- миокардтың гипертрофиясы
  - бүйрек үсті безінің гипотрофиясы
  - тимустың гипертрофиясы
  - тимустың кері дамуы
  - лимфоидтың тіннің гиперплазиясы

Әдістемелік нұсқаулар № 3

- 1. Тақырыбы:** Маскүнемдік, нашақорлық, токсикоманияның патофизиологиялық аспектілері.
- 2. Мақсаты:** маскүнемдік және нашақорлық тәуелділіктің әртүрлі түрлеріндегі шаралардың жалпы этиологиясын және патогенезін оқып үйрену.

3. Тапсырма:

- Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
- Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
- Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
- Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
- Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.

4. Орындау/бағалау түрі:

5. БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауға қойылатын талаптар): № 1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі: 4-ші аптада.

7. Әдебиет: № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

- Маскүнемдік дегеніміз не?
- Маскүнемдік кезінде қандай соматикалық және неврологиялық бұзылыстар болады?
- Нашақорлық дегеніміз не?
- Нашақорлық кезіндегі тіршілік әрекеттің қандай бұзылыстары болады?
- Токсикоманияны қандай себептер туындалады?

Тесттер

- Алкоголизм – бұл ... .
  - нашақорлықтың түрі
  - токсикоманияның түрі
  - зиянды әдет
  - психосоматикалық ауру
  - туа біткен психикалық ауру
- Ішімдіктің жалпы ұйтты әсері ... сипатталады.
  - бауырда глюконеогенездің төмендеуі және тінде глюкозаның тотығұының бұзылыстарымен
  - глюконеогенездің артуы және анаэробты гликолиздің әсерленуымен
  - нәруыздың түзілүінің жоғарылауы және диспротеинемияның дамуымен
  - бауырда майлы инфильтрацияның дамуымен
  - нәруыздардың анаболизмінің артуы және қанда аммиактың деңгейінің төмендеуімен
- Ішімдікпен ауыратың науқастарда эритроциттер макроцитозы мен лейкопениясы ... байланысты.
  - ішімдікпен ауыр ұйттану кезінде қанда эритроциттер мен леккоциттердің ыдырауының артуымен

<p>ОҢТҮСТИК-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 6-беті</p>

- B. фолий-қышқылының артуымен
- C. темір тапшылығымен
- D. этанолдың сүйек кемігі жасушаларына ұытты әсерімен
- E. тиаминнің тапшылығымен

Әдістемелік нұсқаулар № 4

1. **Тақырыбы:** Жұқпалы үдерістің патофизиологиясы. Сепсис.
2. **Мақсаты:** жұқпалы үдерісінің себептері және даму механизмін, жұқпалы агенттердің әсерінен тіршілік бұзылыстарының жалпы этиологиясы және патогенезін оқып үйрену.

3. Тапсырма:

1. Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
2. Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
3. Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
4. Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
5. Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.
4. **Орындау/бағалау түрі:** презентацияны дайындау және қорғау/чек-парагы.
5. **БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауға қойылатын талаптар):** №1 қосымшаны қараңыз.
6. **Тапсыру мерзімі:** 5-ші аптада.
7. **Әдебиет:** № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

1. Жұқпалы үдеріс дегеніміз не?
2. Жұқпалы үдеріс дамуындағы микроорганизмдердің маңызы қандай?
3. Жұқпалы үдеріс дамуындағы макроорганизмдердің маңызы қандай?
4. Жұқпалы аурулардың қандай даму кезеңдері болады?
5. Сепсис дегеніміз не?

Тесттер

1. Жұқпалы аурулардың жасырын кезеңі ... деп аталады.
  - A. латенттік
  - B. инкубациялық
  - C. ауру алды
  - D. бейнақты
  - E. нағыз ауру
2. Жұқпалы ауру белгілердің барлығының болуы ... тән.
  - A. нағыз ауру кезеңіне
  - B. бейнақты кезеңіне
  - C. инкубациялық кезеңіне
  - D. латенттік кезеңіне
  - E. аурудың аяқталынуна
3. Жұқпалы ауруларды этиотропты алдын алуға ... жатқызуға болады.
  - A. шынықтыруды
  - B. науқасты иммундауды
  - C. науқасты онашалауды
  - D. салауатты өмір салтын
  - E. емдік дене тәрбиесін

Әдістемелік нұсқаулар № 5

1. **Тақырыбы:** Май және нәрүз алмасуының бұзылыстары. Ашығу.

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 7-беті</p>
---	---	--

2. Мақсаты: май, нәруыз алмасуы бұзылыстарының және ашығудың этиопатогезін оқып үйрену.

3. Тапсырма:

1. Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
2. Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
3. Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
4. Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
5. Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.

4. Орындау/бағалау түрі: презентацияны дайындау және қорғау/чек-парагы.

5. БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауга қойылатын талаптар): № 1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі: 6-ші аптада.

7. Әдебиет: № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

1. Семіру дегеніміз не?
2. Бауырдың майлы инфильтрациясы қалай дамиды?
3. Азоттық баланстың қандай түрлері болады?
4. Нәруыз алмасуының соңғы кезеңінде қандай бұзылыстар болады?
5. Ашығу дегеніміз не?

Тесттер

1. Кетондық денелер ... түзіледі.
  - A. бүйректе
  - B. өкпеде
  - C. ішекте
  - D. бауырда
  - E. бұлшық еттерде
2. Цитоплазмасында көп мөлшерде липидтері бар макрофагтар ... аталады.
  - A. көпіршікті жасушалар
  - B. микрофагтар
  - C. лаброциттер
  - D. Ито жасушалар
  - E. жұлдызша эндотелиоциттер
3. Алиментарлық гиперлипидемияның патогенезі ... байланысты.
  - A. қордан майдың артық шығуымен
  - B. аспен майдың артық түсіімен
  - C. қаннан майдың тінге өтуінін бөгелуі
  - D. қанда липопротеидліпазаның төмен белсенділікпені
  - E. гипоальбуминемиямен
4. Семіру ... көп түзілу кезінде пайда болады.
  - A. тироксиннің
  - B. соматропты гормонның
  - C. инсулиннің
  - D. тиреотропты гормонның
  - E. андрогендердің

Әдістемелік нұсқаулар № 6

1. Тақырыбы: Қышқылдық-сілтілік үйлесімнің бұзылыстары. Дәрумендер алмасуының бұзылыстары

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <i>-1979-</i> Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
		044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 8-беті

2. Максаты: қышқылдық-сілтілік үйлесімі және дәрумендер алмасуы бұзылыстарының этиопатогезін оқып үйрену.

3. Тапсырма:

1. Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
2. Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
3. Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
4. Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
5. Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.

4. Орындау/бағалау түрі: презентацияны дайындау және қорғау/чек-парагы.

5. БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауга қойылатын талаптар): № 1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі: 7-ші аптада.

7. Әдебиет: № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

1. Ацидоздардың этиопатогенезі қандай?
2. Алкалоздардың этиопатогенезі қандай?
3. Ацидоз бен алкалоз түзетуінің қандай ұстанымдары болады?
4. Гиповитаминоздардың негізгі түрлері қалай дамиды?
5. Гипервитаминоздардың негізгі түрлері қалай дамиды?

Тесттер

1. Тенгерілген ацидозben алкалозға сәйкес pH мәні ... .
  - A. 7,35 - 7,45
  - B. 7,2 - 7,8
  - C. 7,0 - 8,0
  - D. 7,45 - 7,5
  - E. 7,0 - 7,4
2. Артериялық қанның pH көрсеткішінің 7,49 болуы ... тән.
  - A. тенгерілген ацидозға
  - B. тенгерілмеген алкалозға
  - C. тенгерілген алкалозға
  - D. газдық ацидозға
  - E. газдық емес ацидозға
3. С гиповитаминоздың көріністеріне ... жатады.
  - A. полиневрит
  - B. ксерофталмия
  - C. гемеролопия
  - D. геморрагиялық диатез
  - E. кальциноз
4. Витамин A тапшылығы ... әкеледі.
  - A. көздің құрғап кебуіне
  - B. кальцинозге
  - C. тауық соқырлыққа
  - D. сүйек жұмсаруына
  - E. геморрагиялық диатезге

Әдістемелік нұсқаулар № 7

1. Тақырыбы: Аралық бақылау № 1.

2. Максаты: 1-8 апта аралығында өткен материалды нақтылау.

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 9-беті</p>
--	---	--	--

3. Тапсырма

1. Өткен тақырыптар бойынша тест тапсырмаларын орындау.

4. Орындау/бағалау түрі: тестілеу/чек-парады.

5. БӘЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауға қойылатын талаптар): № 1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі: 8-ші аптада.

7. Әдебиет: № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Тесттер

1. Патологиялық физиология ... зерттейді.

- A. аурудың пайда болуы, дамуы және аяқталуының жалпы заңдылықтарын
- B. ауру кезіндегі негізгі жүйелер мен ағзалардың қызметін
- C. зақымдану кезіндегі организмдегі метаболизмдік үдерістерді
- D. аурудың көріністерін
- E. жасушаның құрылымдық ерекшеліктерін

2. ... патофизиологияны эксперименталдық ғылым ретінде негізін қалаған.

- A. Мечников И.Н.
- B. Павлов И.П.
- C. Клод Бернар.
- D. Пашутина В.В.
- E. Вирхов Р.

3. ... сауығудың ұзақ тұрақты тетіктеріне жатады.

- A. Жіті гипотензияда адреналиннің шығарылуы
- B. Жөтелу
- C. Құсу
- D. Жіті гипогликемияда контринсулиндік гормондарының шығарылуы
- E. Қан түзу тінінің гиперплазиясы

4. Организмнің жедел қорғану-бейімделу серпілісіне ... жатады.

- A. гипертрофия
- B. түшкіру
- C. фагоцитоз
- D. қызба
- E. антидене түзу

5. Ауру алды – бұл ... .

- A. аурудың бірінші сатысы
- B. дерптік үдерістің қарапайым түрі
- C. организмнің типтік дерптік серпілісі
- D. денсаулық пен ауру арасындағы аралық жағдай
- E. зақымдану мен бейімделу тетіктердің бірігүі

6. Ауру алды жағдайы ... сипатталады.

- A. біріншілік бұлініспен
- B. дененің адаптациялық мүмкінділіктерінің төмендеуімен
- C. айналып соғу шеңберінің пайда болуымен
- D. патогенездің негізгі тізбегінің пайда болуымен
- E. патогенездің бастапқы тізбегінің пайда болуымен

7. Реактивтілік – бұл ... .

- A. біртұтас организмнің тіршілігін өзгерту арқылы сыртқы орта әсерлеріне жауап беру қасиеті

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 10-беті</p>
---	---	---

- B. организмнің тітіркендіргішке жауап беру әсерленісі
C. тітіркендіргішке организмнің қорғаныстық әсерленісі
D. ауру тудыратын әсерлерге организмнің тұрақтылығы
E. организмнің бейспецификалық төзімділігі
8. Дизергия дегеніміз тітіркендіргішке организмнің ... жауабы.
- A. әлсіз
B. төмендеген
C. бұрмаланған
D. көтерілген
E. сәйкес
9. Арнайы реактивтілік – бұл ... жауап беру қасиеті.
- A. физикалық факторлардың әсеріне организмнің белгілі бір жолмен
B. сыртқы ортаның әсеріне белгілі бір жануарлар түрінің
C. сыртқы ортаның әсеріне бір түрге жататын тұлғалар тобының
D. антигендік тітіркендіргішке организмнің
E. белгілі бір организмнің сыртқы орта факторларының әсеріне
10. Арнайы емес патологиялық реактивтілікке ... жағдайларға жатады.
- A. аллергиялық
B. иммунитет тапшылықты
C. иммунитет депрессивті
D. иммунно-пролиферативті
E. сілеймелік
11. Тұқым қуалайтын аурулар – бұл ... аурулар.
- A. гендік аппараттың зақымдануынан туындаитын
B. гендік аппаратын зақымдануына байланыссыз тұа пайда болатын
C. ұрықтық дамуда тудыруыш факторлар нәтижесінде дамыған
D. негізінде фенотиптің дерптік өзгерісі жататын
E. тұқым қуалауға бейімділік
12. Хромосомалардың транслокациясы – бұл ....
- A. хромосома бөлігінің 180 градуске айналуы
B. хромосоманың кейбір бөлігінің түсіп қалуы
C. хромосоманың артық бөлігінің қосылуы
D. екі хромосоманың сәйкесіз бөлшектерімен алмасуы
E. хромосоманың бір бөлігінің бірнеше рет қайталануы
13. Биологиялық денеге жоғары температуралың мутагенді әсері ... байланысты.
- A. жасушадағы кавитация құбылысымен
B. гендегі атомдар мен молекулалардың қозғалыштығының артуымен
C. жасуша геномымен фотонның қамтылуымен
D. жасушада радиотоксиндердің пайда болуымен
E. молекулалар мен атомдардың иондалуымен
14. Құрылымдық геннің мутациясы ... дамуы негізінде жатады.
- A. фенилкетонурія
B. алкаптонурія
C. альбинизм
D. афибриногенемія
E. орақ тәрізді жасушалы анемія
15. Некроз – бұл ....
- A. зақымдалған жасушада цитоплазмадағы өзгерістер

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
	<p>044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 11-беті</p>

- B. жасушаның қайтымсыз зақымдануы
C. жасушаның еспелерге трансформациясы
D. жасушаның генетикалық бағдарланған өлуі
E. жасушаның трофикалық бұзылулары
16. Жасуша ядросының бүрісүі:
- A. кариорексис
B. пикноз
C. кариолизис
D. аутолиз
E. некробиоз
17. Жасуша бұлінуінің көрсеткіші – ... .
- A. жасуша ішілік калий мөлшерінің көбею
B. мемброналық потенциалды жоғарылауы
C. жасуша ішілік кальций мөлшерінің көбеюі
D. цитоплазманың pH жоғарылауы
E. жасуша ішілік натрий мөлшерінің көбеюі
18. Жасуша мембраннының біріншілік зақымдануы ... дамиды.
- A. физикалық әсерден
B. термиялық әсерден
C. химиялық әсерден
D. биологиялық әсерден
E. механикалық әсерден
19. Жедел фаза жауабының маңызды медиаторы болады
- A. лейкотриен C4
B. интерлейкин-1
C. тромбоциттердің әсерлеу факторы
D. лимфа түйіндердің өткізгіштік факторы
E. гистамин
20. Экстремалды жағдайларға жатады
- A. кома
B. агония
C. клиникалық өлім
D. биологиялық өлім
E. преагония
21. Жедел фаза жауабына тән:
- A. С-реактивті нәрүйздың азауы
B. фибриноген азауы
C. альбуминдердің азауы
D. γ -глобулиннің азауы
E. сарысулық амилоидтың азауы
22. Стрессорлардың әсерінен дамиды:
- A. миокардтың гипертрофиясы
B. бүйрек үсті безінің гипотрофиясы
C. тимустың гипертрофиясы
D. тимустың кері дамуы
E. лимфоидтың тіннің гиперплазиясы
23. ... жанама қанайналымның шынайы жеткілікті мөлшері болады.
- A. Көк бауырда

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысының арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 12-беті</p>

- B. Ұлшық еттерде
C. Жүректе
D. Бүйректе
E. Бас миында
24. Веналық гиперемия – бұл ...
A. қанның ағып кетуінің қыындаудынан тіннің қанға толуының ұлғауы
B. қан ағып келуінің күшеюінен тіннің қанға толуының ұлғауы
C. қанның ағып келуі азаудынан тіннің қанға толуының азауы
D. қылтамырларда жергілікті қанайналымның тоқтауы
E. қан айналымында бөгде заттардың болуы
25. ... артериялық гиперемияның негізі тізбегі болып табылады.
A. Қан ағымының сзықтық жылдамдығының жоғарылауы
B. Қан келуінің азауы
C. Қан ағып кетуінің қыындауы
D. Артериолалардың кеңеюі және қан ағып келуінің жоғарылауы
E. Қызмет атқаратын капилярлар санының көбеюі
26. ... артериялық гиперемияның белгісі болып табылады.
A. Ұлпа көлемінің кішіреюі
B. Ұлпа көгеруі
C. Қан ағу жылдамдығының баяулауы
D. Ұлпаның цианозы
E. Ұлпа температурасының жоғарылауы
27. Алкоголизм – бұл ...
A. нашақорлықтың түрі
B. токсикоманияның түрі
C. зиянды әдеп
D. психосоматикалық ауру
E. туа біткен психикалық ауру
28. Ішімдіктің жалпы ұытты әсері ... сипатталады.
A. бауырда глюконеогенездің төмендеуі және тінде глюкозаның тотығұының бұзылыстарымен
B. глюконеогенездің артуы және анаэробты гликолиздің әсерленуымен
C. нәруыздың түзілүінің жоғарылауы және диспротеинемияның дамуымен
D. бауырда майлар инфильтрацияның дамуымен
E. нәруыздардың анаболизмінің артуы және қанда аммиактың деңгейінің төмендеуімен
29. Ішімдікпен ауыратын науқастарда эритроциттер макроцитозы мен лейкопениясы ... байланысты.
A. ішімдікпен ауыр ұыттану кезінде қанда эритроциттер мен леккоциттердің ыдырауының артуымен
B. фолий-қышқылдының артуымен
C. темір тапшылығымен
D. этанолдың сүйек кемігі жасушаларына ұытты әсерімен
E. тиаминнің тапшылығымен
30. Қабынуды дамытатын ең жиі себепке ... факторлар жатады.
A. физикалық
B. химиялық
C. биологиялық
D. механикалық

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 13-беті</p>
---	---	---

- E. термиялық
31. Қабынудың компоненттері – бұл ... .
- A. домбығу, қызару, қызметтің бұзылуы, ауырсыну және қызуы
  - B. артериялық гиперемия, веналық гиперемия және стаз
  - C. ацидоз, гиперосмия және гиперонкия
  - D. альтерация, экссудация және пролиферация
  - E. лейкоцитоз, ЭТЖ жоғарылауы және дene қызуының жоғарылауы
32. ... қабынудың бірінші сатысы болып табылады.
- A. Эксудация
  - B. Лейкоциттердің эмиграциясы
  - C. Фагоцитоз
  - D. Альтерация
  - E. Пролиферация
33. Қабынудағы біріншілік альтерацияны ... дамытады.
- A. қабыну медиаторлары
  - B. флогогеннің зақымдаушы әсері
  - C. қабыну ошағындағы физика-химиялық өзгерістері
  - D. микроциркуляция бұзылуы
  - E. қабыну ошағында зат алмасу бұзылуы
34. Жұқпалы аурулардың жасырын кезеңі ... деп аталады.
- A. латенттік
  - B. инкубациялық
  - C. ауру алды
  - D. бейнақты
  - E. нағыз ауру
35. Жұқпалы ауру белгілердің барлығының болуы ... тән.
- A. нағыз ауру кезеңіне
  - B. бейнақты кезеңіне
  - C. инкубациялық кезеңіне
  - D. латенттік кезеңіне
  - E. аурудың аяқталыуна
36. Жұқпалы ауруларды этиотропты алдын алуға ... жатқызуға болады.
- A. шынықтыруды
  - B. науқасты иммундауды
  - C. науқасты онашалауды
  - D. салауатты өмір салтын
  - E. емдік дene тәрбиесін
37. Бауырда гликоген қоры ... кезінде ұлғаяды.
- A. қантты диабет
  - B. гликогеноздар
  - C. гипоксия
  - D. қүш-қуаттық жүктеме
  - E. ашығу
38. Гипогликемиялық әсер ... көрсетеді.
- A. инсулин
  - B. глюкагон
  - C. тироксин
  - D. эстрadiол

<p>ОҢТҮСТИК-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p> <p>044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 14-беті</p>
---	---

- E. окситоцин
39. ... жіті гипогликемияның себебі болып табылады.
- A. Ашығу
  - B. Инсулинома
  - C. Гликогеноздар
  - D. Бүйрек үсті бездерінің созылмалы жеткіліксіздігі
  - E. Инсулинды тым артық жіберу
40. Эмоциялық гипергликемияның патогенезінде негізгі ... болып табылады.
- A. глюкозаның жасушамен пайдалануының бұзылуы
  - B. гликогенездің артуы
  - C. глюконеогенездің тежелуі
  - D. гликогенолиздің күшеюі
  - E. глюкозаның бүйректе реабсорбциясы артуы
41. Кетондық денелер ... түзіледі.
- A. бүйректе
  - B. өкпеде
  - C. ішекте
  - D. бауырда
  - E. бұлшық еттерде
42. Цитоплазмасында көп мөлшерде липидтері бар макрофагтар ... аталады.
- A. көпіршікті жасушалар
  - B. микрофагтар
  - C. лаброциттер
  - D. Ито жасушалар
  - E. жұлдызша эндотелиоциттер
43. Алиментарлық гиперлипидемияның патогенезі ... байланысты.
- A. кордан майдың артық шығуымен
  - B. аспен майдың артық тұсуімен
  - C. қаннан майдың тінге өтуінін бөгелуі
  - D. қанда липопротеидліпазаның төмен белсенділікпені
  - E. гипоальбуминемиямен
44. Семіру ... көп түзілу кезінде пайда болады.
- A. тироксиннің
  - B. соматропты гормонның
  - C. инсулиннің
  - D. тиреотропты гормонның
  - E. андрогендердің
45. Ісіну – бұл ... .
- A. тіндер мен тінаралық қеңістіктерде сұйықтық жиналуды
  - B. серозды құыстарда сұйықтық жиналуды
  - C. лимфа түзілуінің артуы
  - D. тамыр ішілік сұйықтық артуы
  - E. жасуша ішілік сұйықтық артуы
46. Ісіну ... болып табылады.
- A. дерпттік жағдай
  - B. дерпттік серпіліс
  - C. дерпттік үдеріс
  - D. аурудың нозологиялық түрі

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 15-беті

- E. ауру алды
47. Исінудің жергілікті патогенездік факторы ... болып табылады.
- A. қанның онкотикалық қысымның жоғарылауы
  - B. қанның гидростатикалық қысымның жоғарылауы
  - C. тамыр қабырғасының өткізгіштігінің төмендеуі
  - D. қанның гидростатикалық қысымның төмендеуі
  - E. ұлпалық қысымның жоғарылауы
48. Исінулер дамуына ... ықпал етеді.
- A. антидиурездік гормонның өндірілуінің төмендеуі
  - B. қанда альбуминдердің жоғарылауы
  - C. лимфа тамырлармен интерстицияның дренажы күшеюі
  - D. альдестерон және АДГ түзілуінің жоғарылауы
  - E. тамыр қабырғасы өткізгіштігінің төмендеуі
49. Тенгерілген ацидозben алкалозға сәйкес pH мәні ... .
- A. 7,35 - 7,45
  - B. 7,2 - 7,8
  - C. 7,0 - 8,0
  - D. 7,45 - 7,5
  - E. 7,0 - 7,4
50. Артериялық қанның pH көрсеткішінің 7,49 болуы ... тән.
- A. теңгерілген ацидозға
  - B. теңгерілмеген алкалозға
  - C. теңгерілген алкалозға
  - D. газдық ацидозға
  - E. газдық емес ацидозға
51. С гиповитаминоздың көріністеріне ... жатады.
- A. полиневрит
  - B. ксерофталмия
  - C. гемеролопия
  - D. геморрагиялық диатез
  - E. кальциноз
52. Витамин A тапшылығы ... әкеледі.
- A. көздің құрғап кебуіне
  - B. кальцинозге
  - C. тауық соқырлыққа
  - D. сүйек жұмсаруына
  - E. геморрагиялық диатезге
53. Гипоксия – бұл ... .
- A. дерптік жағдай
  - B. типтік дерптік үдеріс
  - C. дерптік серпіліс
  - D. ауру
  - E. симптомокомплекс
54. Қызба ... болып табылады.
- A. дерптік серпіліс
  - B. дерптік жағдай
  - C. ауру
  - D. біртекtes дерптік үдеріс

<p>ОҢТҮСТИК-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 16-беті</p>

- E. ауру асқынуы
55. Сыртқы ортада оттегінің парциалдық қысымының төмендеуінен болатын гипоксия ... деп аталады.
- әкзогендік
  - қан айналымдық
  - тіндік
  - гемдік
  - эндогендік
56. Қызыба кезіндегі химиялық термореттеу тетіктеріне ... жатады.
- жылу шығарудың өзгермеген жағдайда жылу өндірілуінің жоғарылауы
  - жылу шығарудың төмендеуі
  - жылу өндірілуінің жоғарылауы
  - жылу өндірілуінің төмендеуі
  - конвекцияның төмендеуі

Әдістемелік нұсқаулар № 8

- Тақырыбы:** Дәрілік заттардың косымша әсерінің патофизиологиялық аспектілері. Иммунотапшылықты жағдайлар.
- Мақсаты:** әртүрлі дәрілік заттардың жағымсыз әсері кезіндегі тіршілік бұзылыстарының жалпы этиология мен патогенезін және иммундық жүйенің түкімқуалайтын және жүре пайда болатын жеткіліксіздігінде дамитын бұзылыстарды оқып үйрену.
- Тапсырма:**
  - Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
  - Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
  - Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
  - Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
  - Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.
- Орындау/бағалау түрі:** презентацияны дайындау және қорғау/чек-парагы.
- БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауға қойылатын талаптар):** № 1 косымшаны қараңыз.
- Тапсыру мерзімі:** 9-ші аптада.
- Әдебиет:** № 2 косымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

- Дәрілік тератогенездің мүмкіндігі қандай?
- Жасушалардың дәрілік зақымдануларының мүмкіндігі қандай?
- Дәрілік заттардың қандай канцерогендік әсері болады?
- Организмнің иммундық реактивтілігі бұзылыстарының бірtektes түрлері қандай болады?
- Иммунотапшылықты жағдайлар қалай дамиды?

Тесттер

- ... жүре пайда болған аутоантителдерге жатады.
  - Қалқанша без коллоиді
  - Көз бұршағы
  - Бас миы
  - Шәүкет өзегі
  - Тін-микроб кешені
- ... жүре пайда болған аутоантителдерге жатады.

<p>OÝTÚSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 17-беті</p>

- A. Күйік тіні
 B. Бас миы
 C. Көз бұршағы
 D. Жыныс бездері
 E. Қалқанша без
3. Организмнің өзінің өзгерген ақуыздарына иммундық жасушаларының серпілісі ... деп аталады.
 A. парааллергия
 B. аутоаллергия
 C. идиосинкразия
 D. поллиноз
 E. анафилаксия
4. Цитостатиктерді ұзақ қолдану ... әкеледі.
 A. базопенияға
 B. лимфоцитозға
 C. эозинофилияға
 D. нейтропенияға
 E. моноцитозға

Әдістемелік нұсқаулар № 9

1. Тақырыбы: Тіннің өсу патологиясы.
 2. Мақсаты: тіннің өсуінің патологиясы дамуының жалпы патогенезін оқып үйрену.
 3. Тапсырма:
 1. Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
 2. Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
 3. Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
 4. Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
 5. Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.
 4. Орындау/бағалау түрі: презентацияны дайындау және қорғау/чек-парагы.
 5. БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауға қойылатын талаптар): № 1 қосымшаны қараңыз.
6. Тапсыру мерзімі: 10-ші аптада.
 7. Әдебиет: № 2 қосымшаны қараңыз.
 8. Бақылау

Сұрақтар

1. Адам өсуінің негізгі кезеңдері қандай?
2. Гипобиотикалық үдерістері қалай пайдада болады?
3. Гипербиотикалық үдерістері қалай пайдада болады?
4. Гипертрофияның қандай түрлері болады?
5. Атрофия дегеніміз не?

Тесттер

1. Төменде көрсетілген тіннің өсуі бұзылыстарынан гипобиотикалық үдерісіне жататын үдерісті көрсетіңіз:
 A. Гипертрофия
 B. Өспе
 C. Атрофия
 D. Регенерация
 E. Гиперплазия
2. Гипофиздің эозинофилдік аденоомасы кезінде жас организмде ... дамиды.

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 18-беті

- A. акромегалия
 B. алыштық
 C. дисплазия
 D. гипофизарлық нанизм
 E. Иценко-Кушинг ауруы
3. Жастық шақта соматотропиннің гипопродукциясы ... әкеледі.
- A. гипофиздік алыштыққа
 B. гипофиздық кахексияға
 C. адипозогенителды дистрофияға
 D. гипофиздік нанизмге
 E. акромегалияға

Әдістемелік нұсқаулар № 10

1. Тақырыбы: Лейкоздар.

2. Мақсат: лейкоздардың жалпы этиологиясы мен патогенезін оқып үйрену.

3. Тапсырма:

- Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
- Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
- Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
- Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
- Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.
- Орындау/бағалау түрі: презентацияны дайындау және қорғау/чек-парагы.

5. БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауға қойылатын талаптар): №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі: 11-ші аптада.

7. Әдебиет: № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

- Лейкоз дегеніміз не?
- Лейкоздардың этиологиясы қандай?
- Лейкоздарда қан түзілу бұзылуының патогенезі қандай?

Тесттер

- Қан түзу тіндерінің диффузды зақымдануымен сипатталатын қан жүйесінің өспелік ауруы ... деп аталады.
  - гематосаркома
  - лейкемиялық серпіліс
  - лейкоз
  - агранулоцитоз
  - пернициозды анемия
- ... лейкоздар дамуының негізінде жатады.
  - Гемопоэздік жасушалардың бақыланбайтын пролиферациясы
  - Организмнің антиblastomдық тәзімділігінің жоғары белсенделілігі
  - Саралануға және пісіп жетілуге клеткалардың жоғары қабілеттілігі
  - Жасушаларда митоздың төмен белсенделілігі
  - Протоонкогендердің және трансформалған онкогендердің төмен белсенделілігі
- Қанда бласттық жасушаларының көп болуы ... тән.
  - лейкемоидты серпіліске
  - созылмалы лейкозға
  - лейкоцитозға

<p>ОҢТҮСТИК-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 19-беті</p>

D. лейкопенияға

E. жіті лейкоозға

Жағдайлық есеп

Гемограммада: Нв 86 г/л, Эр $3,3 \times 10^{12}/\text{л}$, ретикулоциттер 0%, тромбоциттер $115 \times 10^9/\text{л}$, лейкоциттер $58 \times 10^9/\text{л}$, миелобластар 67%, промиелоциттер 4%, миелоциттер 0%, метамиелоциттер таякшаядролық 5,5%, сегменттіядролық 15%, эозинофилдер 8%, базофилдер 0%, лимфоциттер 0,5%, моноциттер 0%.

Сұрақтар

1. Қан көрінісі лейкоидың қай түріне сәйкес?
2. Лейкоизда қан түзілуінің төмендеуі неге байланысты?

Әдістемелік нұсқаулар № 11

1. **Тақырыбы:** Тамыр тонусының бұзылыстары.
2. **Мақсаты:** қантамыр тонусының бұзылыстарының этиология мен патогенезін оқып үрлену.
3. **Тапсырма:**
  1. Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
  2. Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
  3. Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
  4. Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
  5. Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.
4. **Орындау/бағалау түрі:** презентацияны дайындау және қорғау
5. **БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауга қойылатын талаптар):** № 1 қосымшаны қараңыз.
6. **Тапсыру мерзімі:** 12-ші аптада.
7. **Әдебиет:** № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

1. Артериалдық гипертензиялардың қандай түрлері бар?
2. Әйгіленімдік гипертензиялар дегеніміз не?
3. Гипертониялық аурудың қандай сатылары бар?
4. Артериалдық гипотензиялардың қандай түрлері бар?
5. Коллапстың дамуы механизмі қандай?

Тесттер

1. Симптомдық артериялық гипертензиялардың ішінде ... гипертензия жиірек кездеседі.
  - A. гемодинамикалық
  - B. эндокриндік
  - C. нейрогендік центрогендік
  - D. нейрогендік рефлекторлық
  - E. бүйректік
2. Прессорлық әсерге ... ие.
  - A. азот тотығы
  - B. калликреин
  - C. простагландин Е
  - D. адреналин
  - E. жүрекшелік натрийурездік гормоны
3. Гипертониялық ауруға ... тән.
  - A. жай тітіркендіргішке тамыр-қимыл тетіктерінің жоғары белсенделілігі
  - B. қандағы билирубин мөлшерінің жоғарылауы

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 20-беті

- C. АҚ және тамыр тонусының төмендеуі
 D. гипергаммаглобулинемия
 E. диспротеинемия
4. ... талманың патогенездік факторы болып табылады.
- A. Жүрек ишемиясы
 B. Ми ишемиясы
 C. Гипергликемия
 D. Қантамыр-қимыл орталығының әсерленуі
 E. Симпатао-адреналды жүйенің белсендеріленуі

Әдістемелік нұсқаулар № 12

- 1. Тақырыбы:** Эндокринопатияларының жалпы этиологиясы және патогенезі. Ішкі сөлденес бездерінің гипер- және гипофункциялары.
- 2. Мақсаты:** эндокринді жүйесі бұзылыстарының жалпы этиологиясы мен патогенезі оқып үйрену.
- 3. Тапсырма:**
- Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
  - Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
  - Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
  - Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
  - Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.
- 4. Орындау/бағалау түрі:** презентацияны дайындау және қорғау/чек-парагы.
- 5. БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауга қойылатын талаптар):** № 1 қосымшаны қараңыз.
- 6. Тапсыру мерзімі:** 13-ші аптада.
- 7. Әдебиет:** № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

- Эндокринді бұзылыстарының себептері қандай?
- Эндокринді бұзылыстарының жалпы патогенезі қандай?
- Трансгиофизарлы реттелуінің бұзылыстары қалай дамиды?
- Парогифизарлы реттелуінің бұзылыстары қалай дамиды?
- Гормондар белсендерінің шеткі бұзылу механизмдері қандай?

Тесттер

- Гормондар метаболизмі ... ауруларында бұзылады.
  - бауырдың
  - көкбауырдың
  - жүректің
  - өкпенің
  - жүйке жүйесінің
- Тамақта йод құрамының жеткіліксіздігі кезінде ... дамиды.
  - диффузды токсикалық зоб
  - гипертиреоз
  - гипопаратиреоз
  - аутоиммунды тиреоидит
  - эндемиялық зоб
- Адренокортикотропты гормон өндірілуінің төмендеуі ... синтезі төмендеуіне әкеледі.
  - бүйрек үсті бездерінің мильтық қабаты гормондарының
  - инсулин

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 21-беті</p>
---	---	---

- C. бүйрек үсті безінің қыртысты қабатының гормондарының
D. тиреоидты гормондардың
E. жыныс гормондарының
4. Қантсыз диабеттің дамуы ... байланысты.
- A. альдостерон гипосекрециясымен
B. вазопрессин гиперсекрециясымен
C. альдостерон гиперсекрециясымен
D. вазопрессин гипосекрециясымен
E. қанда инсулиннің антагонистері болуымен

Әдістемелік нұсқаулар № 13

- 1. Тақырыбы:** Жүйке жүйесінің патофизиологиясы. Жоғары жүйке әрекетінің бұзылыстары. Невроздар.
- 2. Мақсаты:** жүйке жүйесі бұзылыстарының жалпы этиология мен патогенезін оқып үрлену.
- 3. Тапсырма:**
- Сабактың тақырыбы бойынша әдебиет дайындау.
  - Теоретикалық материалды зерттеу және талдау.
  - Сабактың тақырыбы бойынша презентация дайындау.
  - Презентация материалын қысқаша және анық баяндау.
  - Презентация бойынша сұрақтарға жауап беруге дайын болу.
- 4. Орындау/бағалау түрі:** презентацияны дайындау және қорғау/чек-парагы.
- 5. БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауга қойылатын талаптар):** № 1 қосымшаны қараңыз.
- 6. Тапсыру мерзімі:** 14-ші аптада.
- 7. Әдебиет:** № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Сұрақтар

- Жүйке жүйесі бұзылыстарының жалпы сипаттамасы қандай?
- Жүйке жүйесінің зақымдануының қандай жалпы себептері болады?
- Қандай қимылдық және сезімталдық бұзылыстары кездеседі?
- Ауырусыну дегеніміз не?
- Нейротрофикалық бұзылыстары неден пайда болады?

Тесттер

- Нервизм – бұл ... .
  - жүйке жүйесінің жалпы патологиясы
  - жүйке жүйесінің организмнің барлық серпілістеріне қатысуы туралы болжам
  - ауру туралы ілім
  - жоғарғы жүйке әрекетінің шектен шығуы
  - ауру туындауының себебі мен жағдайлары туралы ілім
- Жоғары жүйке әрекетінің шектен шығуы ... деп аталады.
  - дерттік күшейген қозу генераторы
  - нервизм
  - невроз
  - ауыру
  - дерттік жүйе
- Жүйке жүйесінің жалпы патологиясы ... зерттейді.
  - жүйке жүйесіндегі дерптік үдерістердің даму тетіктері мен заңдылықтарын

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 22-беті

- B. жүйке жүйесінің организмдегі физиологиялық және дерптік үдерістерді реттеуге қатысуын
- C. жүйке ауруларының көрінісін
- D. нейроинженерия әдістерін
- E. психикалық аурулардың көріністерін
4. Дерптік рефлекс ... элементі болып табылады.
- A. глиалды түзілістердің
- B. функционалды жүйенің
- C. жүйке жасушасының
- D. дерптік жүйенің
- E. шеткегі жүйке ұштарының

Әдістемелік нұсқаулар № 14

1. Тақырыбы: Арапық бақылау № 2.

2. Мақсаты: 9-15 апта аралығында өткен материалды нақтылау.

3. Тапсырма

1. Өткен тақырыптар бойынша тест тапсырмаларын орындау.

4. Орындау/бағалау түрі: тестілеу/чек-парагы.

5. БӨЖ орындау критерийлері (тапсырманы орындауға қойылатын талаптар): № 1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі: 15-ші алтада.

7. Әдебиет: № 2 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау

Тесттер

1. ... «аллергия» ұғымын алғаш рет ұсынды.

- A. Джелл мен Кумбс
- B. А.М. Безредка
- C. К. Пирке
- D. А.Д. Адо
- E. И.И. Мечников

2. Аллергия – бұл ... .

- A. ез ұлпаларын зақымдаумен сипатталатын ағзаның иммундық серпілісі
- B. аллергендер енуіне ағзаның бұрмаланған серпілісі
- C. аллергендерге ағзаның өзгерген сезімталдығы
- D. аллергендерге ағзаның жоғары сезімталдығы
- E. аллергендік қасиеті бар заттарға ағзаның иммундық серпілісі

3. ... аллергиялық серпіліс кезінде, иммундық серпілеске қарағанда, байқалады.

- A. Макрофагтардың фагоцитоздық белсенділігінің артуы
- B. Антидене түзілуі
- C. В-лимфоциттердің плазмалық жасушаларға ауысуы
- D. Антигеннің жойылуы
- E. Организм тіндерінің зақымдануы

4. Гаптендер антигендік қасиетін ... кейін қабылдайды.

- A. иммунокомпетентті жасушаларға әсер еткеннен
- B. өт қышқылдарымен байланысқаннан
- C. организм нәруыздарымен кездескеннен
- D. құқірт қышқылымен бос байланыс түзгеннен
- E. макрофагпен қосымша әсерлескеннен

5. ... жүре пайда болған аутоантигендерге жатады.

<p>OÝTÚSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 23-беті</p>

- A. Қалқанша без коллоиді
 B. Көз бұршағы
 C. Бас миы
 D. Шәүкет өзегі
 E. Тін-микроб кешені
6. ... жүре пайда болған аутоантигендерге жатады.
 A. Күйік тіні
 B. Бас миы
 C. Көз бұршағы
 D. Жыныс бездері
 E. Қалқанша без
7. Организмнің өзінің өзгерген ақуыздарына иммундық жасушаларының серпілісі ... деп аталауды.
- A. парааллергия
 B. аутоаллергия
 C. идиосинкразия
 D. поллинос
 E. анафилаксия
8. Цитостатиктерді ұзақ қолдану ... әкеледі.
 A. базопенияға
 B. лимфоцитозға
 C. эозинофилияға
 D. нейтропенияға
 E. моноцитозға
9. Өспе этиологиясында химиялық заттардың рөлін алғаш экспериментте дәлелдеген ....
 A. Раус
 B. Ямагива, Ишикова
 C. Бантинг және Бест
 D. Шоуп
 E. Л.А. Зильбер
10. Өспе этиологиясында вирустардың рөлін алғаш экспериментте дәлелдеген ....
 A. Ишикова
 B. Раус
 C. Л.М. Шабад
 D. Ямагива
 E. Л.А. Зильбер
11. Ең дұрыс тұжырым:
 A. Канцероген – өспе шақыратын ықпал
 B. канцероген – өспе жасуша өндірілетін зат
 C. канцероген – онкоген
 D. канцероген – өспе туындалатын, тек қана химиялық ықпал
 E. канцероген – онковирустың гені
12. ... эндогенді химиялық канцерогендерге жатады.
 A. Аминоазоқосындылар
 B. Көпоралымды хош істі көмірсулар
 C. Нитрозаминдер
 D. Оттегінің еркін радикалдары мен азот тотығы
 E. Қарапайым химиялық қосындылар

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 24-беті

13. Төменде көрсетілген тіннің өсуі бұзылыстарынан гипобиотикалық үдерісіне жататын үдерісті көрсетіңіз:
- Гипертрофия
  - Өспе
  - Атрофия
  - Регенерация
  - Гиперплазия
14. Гипофиздің эозинофилдік адено�性 кезінде жас организмде ... дамиды.
- акромегалия
  - алыптық
  - дисплазия
  - гипофизарлық нанизм
  - Иценко-Кушинг ауруы
15. Жастық шақта соматотропиннің гипопродукциясы ... әкеледі.
- гипофиздік алыштыққа
  - гипофиздық кахексияға
  - адипозогенителды дистрофияға
  - гипофиздік нанизмге
  - акромегалияға
16. Анемияда қаннның бірлік көлемінде ... азаяды.
- эритроциттер
  - тромбоциттер
  - плазмалық жасушалар
  - қан ұюнының плазмалық факторлары
  - лейкоциттер
17. Эритроциттердің пойкилоцитозы – бұл ... .
- эритроциттердің орташа диаметрінің өзгеруі
  - базофилді нүктелі әрітроциттер
  - Жолли денешігі бар әрітроциттер
  - эритроциттердің пішінінің өзгеруі
  - Кебот жүзігі бар әрітроциттер
18. Жай гиповолемия ... байқалады.
- қансыраудан бірнеше тәуліктен соң
  - организм сусызданғанда
  - эритремияда
  - жіті қансыраудан кейінгі ерте мерзімінде
  - көп мөлшерде сұйықтық енгізгенде
19. Полицитемиялық гиповолемия ... кезінде байқалады.
- эритроциттердің жаппай гемолизі
  - организм сусыздануы
  - эритремия
  - анемия
  - қансырау
20. Қан түзу тіндерінің диффузды зақымдануымен сипатталатын қан жүйесінің өспелік ауруы ... деп аталады.
- гематосаркома
  - лейкемиялық серпіліс
  - лейкоз

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 25-беті

- D. агранулоцитоз
 E. пернициозды анемия
21. ... лейкоздар дамуының негізінде жатады.
- A. Гемопоэздік жасушалардың бақыланбайтын пролиферациясы
  - B. Организмнің антиblastомдық төзімділігінің жоғары белсенделілігі
  - C. Саралануға және пісіп жетілуге клеткалардың жоғары қабілеттілігі
  - D. Жасушаларда митоздың төмен белсенделілігі
  - E. Протоонкогендердің және трансформалаған онкогендердің төмен белсенделілігі
22. Қанда бласттық жасушаларының көп болуы ... тән.
- A. лейкемоидты серпіліске
  - B. созылмалы лейкозға
  - C. лейкоцитозға
  - D. лейкопенияға
  - E. жіті лейкозға
23. Атеросклерозben бәрінен бұрын ... зақымдалады.
- A. церебралды тамырлар
  - B. нефронның перитубулярлық капиллярлары
  - C. бүйрек үсті безінің милі қабатының тамырлары
  - D. бүйрек үсті безінің қыртысты қабатының тамырлары
  - E. тәждік қан тамырлары
24. Қарыншалардың фибрилляция – бұл ... .
- A. кардиомиоциттердің бөлек топтарының дәрменсіз жиырылуы
  - B. жүректің барлық бөлімдерінің біркелкі жиырылуы
  - C. Самойлов-Венкенбах кезеңдерінің пайда болуы
  - D. жүрек соғу жиілігінің төмендеуі
  - E. синоатриал түйіннің тежелуі
25. Қауырт онқарыншалық жеткіліксіздігінің себептеріне ... жатады.
- A. аортаның стенозы
  - B. митралды қақпақшаның жеткіліксіздігі
  - C. өкпе артериясының стенозы
  - D. аортаның жеткіліксіздігі
  - E. митралды стеноз
26. Сол қарыншалық жеткіліксіздіктің себептеріне ... жатады.
- A. өкпе артериясының тарылуды
  - B. митралды қақпақшаның жеткіліксіздігі
  - C. үшжарғақы қақпақшаның жеткіліксіздігі
  - D. оң қарыншаның инфаркті
  - E. өкпе патологиясы
27. Симптомдық артериялық гипертензиялардың ішінде ... гипертензия жиірек кездеседі.
- A. гемодинамикалық
  - B. эндокриндік
  - C. нейрогендік центрогендік
  - D. нейрогендік рефлекторлық
  - E. бүйректік
28. Прессорлық әсерге ... ие.
- A. азот тотығы
  - B. калликреин
  - C. простагландин Е

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>«Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
	<p>044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 26-беті</p>

- D. адреналин
E. жүрекшелік натрийурездік гормоны
29. Гипертониялық ауруға ... тән.
A. жай тітіркендіргішке тамыр-қымыл тетіктерінің жоғары белсенділігі
B. қандағы билирубин мөлшерінің жоғарылауы
C. АҚ және тамыр тонусының төмендеуі
D. гипергаммаглобулинемия
E. диспротеинемия
30. ... талманың патогенездік факторы болып табылады.
A. Жүрек ишемиясы
B. Ми ишемиясы
C. Гипергликемия
D. Қантамыр-қымыл орталығының әсерленуі
E. Симпато-адреналды жүйенің белсенділенуі
31. Алқыну – бұл ... .
A. диспноэ
B. тахипноэ
C. брадипноэ
D. гаспинг-тыныс
E. гиперпноэ
32. ... тынысы үзілістік болып табылады.
A. гаспинг
B. Сәйкес емес
C. Күссмауль
D. Чейн-Стокс
E. Тіндік
33. Сыртқы тыныстың жеткіліксіздігі кезінде қанда ... байқалады.
A. pO_2 және pCO_2 -төмендеуі
B. pO_2 жоғарылады және pCO_2 төмендеуі
C. pO_2 төмендеуі және pCO_2 жоғарылауы
D. pO_2 және pCO_2 жоғарылауы
E. pO_2 жоғарылады және pCO_2 қалыпты деңгейде болуы
34. ... патологиясы кезінде орталық вентиляциялық жеткіліксіздік дамиды.
A. Ішкі тыныс жүйесінің
B. Тыныс алу орталығының
C. Өкпелердің
D. Тыныстық бұлшық еттердің
E. Плевраның
35. ... созылмалы гепатиттің жиі себебі болып табылады.
A. Вирустар
B. Бактериялар
C. Гельминттер
D. Риккетсиялар
E. Спирохеттер
36. Сарғыштану – бұл ... .
A. дерптік жағдай
B. симптом
C. ауру

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <i>-1979-</i> Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
	Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)	044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 27-беті

- D. дерптік серпіліс
 E. синдром
37. Біріншілік бауыр жеткіліксіздігі ... кезінде дамиды.
- A. бүйрек жеткіліксіздігі
  - B. сілейме
  - C. бауырдың вирустық зақымдануы
  - D. жүрек жеткіліксіздігі
  - E. қантты диабет
38. Бауыр үсті сарғыштанудың патогенезіндегі негізгі тізбегіне ... жатады.
- A. өттің ағып кетуінің бұзылуы
  - B. жүрек жеткіліксіздігі
  - C. инсулин жеткіліксіздігі
  - D. эритроциттердің күшейген гемолизі
  - E. организм дегидратациясы
39. Гормондар метаболизмі ... ауруларында бұзылады.
- A. бауырдың
  - B. көкбауырдың
  - C. жүректің
  - D. өкпенің
  - E. жүйке жүйесінің
40. Тамақта йод құрамының жеткіліксіздігі кезінде ... дамиды.
- A. диффузды токсикалық зоб
  - B. гипертиреоз
  - C. гипопаратиреоз
  - D. аутоиммунды тиреоидит
  - E. эндемиялық зоб
41. Адренокортикопты гормон өндірілуінің төмендеуі ... синтезі төмендеуіне әкеледі.
- A. бүйрек үсті бездерінің мильтық қабаты гормондарының
  - B. инсулин
  - C. бүйрек үсті безінің қыртысты қабатының гормондарының
  - D. тиреоидты гормондардың
  - E. жыныс гормондарының
42. Қантсыз диабеттің дамуы ... байланысты.
- A. альдостерон гипосекрециясымен
  - B. вазопрессин гиперсекрециясымен
  - C. альдостерон гиперсекрециясымен
  - D. вазопрессин гипосекрециясымен
  - E. қанда инсулиниң антагонистері болуымен
43. Нервизм – бұл ... .
- A. жүйке жүйесінің жалпы патологиясы
  - B. жүйке жүйесінің организмнің барлық серпілістеріне қатысуы туралы болжам
  - C. ауру туралы ілім
  - D. жоғарғы жүйке әрекетінің шектен шығуы
  - E. ауру туындауының себебі мен жағдайлары туралы ілім
44. Жоғары жүйке әрекетінің шектен шығуы ... деп аталады.
- A. дерптік күшейген қозу генераторы
  - B. нервизм
  - C. невроз

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 28-беті</p>

- D. ауыру
E. дерптік жүйе
45. Жүйке жүйесінің жалпы патологиясы ... зерттейді.
A. жүйке жүйесіндегі дерптік үдерістердің даму тетіктері мен зандалықтарын
B. жүйке жүйесінің организмдегі физиологиялық және дерптік үдерістерді реттеуге қатысуын
C. жүйке ауруларының көрінісін
D. нейроинженерия әдістерін
E. психикалық аурулардың көріністерін
46. Дерптік рефлекс ... элементі болып табылады.
A. глиалды түзілістердің
B. функционалды жүйенің
C. жүйке жасушасының
D. дерптік жүйенің
E. шеткепері жүйке ұштарының

<p>OÝTÚSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысының арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 29-беті</p>
---	---	---

Қосымша № 1

Орындау критерийлері

Бақылау түрі	Орындау критерийлері	Баға	Бағалау критерийлері
Презентацияны дайындау және қорғау	1) Әдебиеттердің саны – 5-тен кем емес, оларды жалпы стандарт бойынша презентация соында міндетті түрде көрсету;	Өте жақсы 95-100 90-94 баллға сәйкес	- уақытында, тақырыбына сәйкес, өз ойымен, ұқыпты презентацияны дайындауды, көлемі 20 қысқаша және маңызды слайдтан кем емес, 5 әдебиеттерден кем емес, толық ашылған жоспары бар; - тақырыбына сәйкес сызбалар, кестелер мен суреттер келтірді; - қорғау кезінде терең білімін көрсетті және барлық қойған сұрақтарға қатесіз жауап берді
	2) презентацияның көлемі – 20 слайдтан кем емес;		Жақсы 85-89 80-84 75-79 баллға сәйкес
	3)презентация дайындауға арналған толық ашылған жоспары болуы;	Қанағат-танарлық 70-74 65-69 60-64 50-54 баллға сәйкес	
	4)слайдтар қысқаша және маңызды болуы;		Қанағат-танар-лықсыз 25-49 баллға сәйкес
5)презентацияда сызбалар, кестелер мен суреттер болуы;	Қанағат-танар-лықсыз 0-24 баллға сәйкес		
6)презентацияның тақырыбы бойынша сұрақтарға қатесіз жауаптар беру			
Аралық	Өткен тақырыптар	Өте жақсы	90-100% тест тапсырмаларын дұрыс

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SKMA —1979—</p>	<p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</p> <p>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>		<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 30-беті</p>

бақылау – тестілеу	бойынша тест тапсырмаларының саны – 50	баллдарға сәйкес келеді 95-100 90-94	орындауды
		Жақсы баллдарға сәйкес келеді 85-89 80-84 75-79 70-74	75-89% тест тапсырмаларын дұрыс орындауды
		Қанағат-танарлық баллдарға сәйкес келеді 65-69 60-64 50-54	50-74% тест тапсырмаларын дұрыс орындауды
		Қанағат-танар-лықсыз баллдарға сәйкес келеді 25-49	50%-дан төмен тест тапсырмаларын дұрыс орындауды
		Қанағат-танар-лықсыз баллдарға сәйкес келеді 0-24	

БӨЖ электронды түрінде тапсырылады.

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы</p> <p>«Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар</p> <p>6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( )</p> <p>Бас. № 1</p> <p>32 беттің 31-беті</p>

Қосымша № 2

Әдебиет:

Қазақ тілінде

негізі:

1. Патофизиология. Екітомдық. 1-2 т.: оқулық/ қазақ тіл. ауд. Б. А. Жетпісбаев, С. Б. Жәутікова; ред. В. В. Новицкий. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 1104 б. + эл. опт.диск (CD-ROM).
2. Адо. Патофизиология: Оқулық. 1-2 т. - Эверо, 2015.
3. Нұрмұхамбетұлы, Ә. Патофизиология. 1-4 т.: оқулық/ Ә. Нұрмұхамбетұлы. - өнд., толықт. 4-бас. - Алматы: Эверо, 2015. - 766 бет с.

қосымша:

1. Нұрмұхамбетұлы, Ә. Патофизиология-1. Клиникалық практикада өте маңызды біртекtes дерпттік үрдістердің патогенезі мен емдеу жолдарына нұсқама. 1-2 т.: оқу құралы. - Алматы: Эверо, 2016. - 504 б.
2. Патологиялық физиология. Тәжірибелік сабактарға нұсқау [Мәтін]: оқу құралы = Патофизиология. Руководство к практическим занятиям: учеб.пособие/ В. В. Новицкий [ж. 6.]; ред. басқ. В. В. Новицкий, О. И. Уразова; қаз. тіліне ауд. С. Б. Жәутікова. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 768 бет с.
3. Уразалина, Н. М. Тест тапсырмалары. I-II бөлім. Жалпы нозология, этиология және патогенез, тұқымқуалаушылық реактивтік патологиясы және аллергия. Біртекtes дерпттік үрдістер. - Алматы: Эверо, 2014. - 386 бет.
4. Жәутікова, С. Б. Мамандандырылған патологиялық физиология курсы: оқу-әдістемелік құралы. - Қарағанды: ЖК "АқНұр", 2013.
5. Жәутікова, С. Б. Патологиялық физиология пәні бойынша ситуациялық есептер жинағы: оқу-әдістемелік құрал. - Қарағанды: ЖК "АқНұр", 2013.

электрондық ресурстар:

1. ПОӘК <https://ukma.kz>білім беру порталында орналасқан.
2. Патология. Екітомдық. 1-2 т.: [Электронный ресурс]: оқулық/ қаз.тіл. ауд. С. А. Аббасова; ред. М. А. Пальцев. - Электрон.текстовые дан. (1,42Мб). - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 536 бет, эл. опт.диск.
3. Патологиялық физиология. Тәжірибелік сабактарға нұсқау [Электронный ресурс]: оқу құралы = Патофизиология. Руководство к практическим занятиям: учебное пособие/ қаз.тіліне ауд. С. Б. Жәутікова; ред. В. В. Новицкий. - Электрон.текстовые дан. (63,4Мб). - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 768 бет, эл. опт.диск.

Орыс тілінде

негізі:

1. Адо. Патофизиология: Учебник, Т. 1-2. - Эверо, 2015.
2. Патологическая физиология (Общая и Частная): учебник/ В.А. Фролов [и др.]. - 4-е изд., пер.и доп. - М.: Издательский дом "Высшее образование и наука", 2019. - 730 с.: с ил.

қосымша:

1. Патологиялық физиология. Тәжірибелік сабактарға нұсқау [Мәтін]: оқу құралы = Патофизиология. Руководство к практическим занятиям: учеб.пособие/ В. В. Новицкий [ж. 6.]; ред. басқ. В. В. Новицкий, О. И. Уразова; қаз. тіліне ауд. С. Б. Жәутікова. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 768 бет с.
2. Патофизиология. Задачи и тестовые задания: учеб.-методическое пособие/ под ред. П. Ф. Литвицкого; М-во образования и науки РФ. - Рек. ГОУ ВПО "ММА им. И. М. Сеченова". - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 384 с.: ил.

электрондық ресурстар:

<p>OÝTÚSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Патология және сот медицина кафедрасы «Патологиялық физиология» пәні бойынша білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар 6B10106 «Фармация» Білім беру бағдарламасы (қысқартылған, 2 жыл)</p>	<p>044-63/11 ( ) Бас. № 1 32 беттің 32-беті</p>

1. Патологиялық физиология. Тәжірибелік сабактарға нұсқау [Электронный ресурс]: оқу құралы = Патофизиология. Руководство к практическим занятиям: учебное пособие/ қаз.тіліне ауд. С. Б. Жәутікова; ред. В. В. Новицкий. - Электрон.текстовые дан. (63,4Мб). - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 768 бет, эл. опт.диск.

Ағылшын тілінде

негізі:

1. Norris Tommie L. Porth's Pathophysiology: Concepts of Altered Health States: Textbook/ Tommie L. Norris. - 10 nd ed. - [s. l.]: Wolters Kluwer, 2019. - 1573 p.
2. Kumar V. Robbins Basic Pathology: Textbook/ V. Kumar, A. K. Abbas, J. C. Aster. - 10 nd ed. - [s. l.]: Elsevier, 2018. - 935 p.
3. Pathophysiology. Volume 1-3: the book for medical institutes/ A. D. Ado [and others]. - Almaty: "Evero", 2017. - 732 p.
4. Zhautikova, S. B. Review of pathophysiology: educational-methodical manual/ S. B. Zhautikova, U. Faroog. - Караганда: АҚНҮР, 2017. - 388 p.
5. Zhautikova, S. B. Collection of situational problems for discipline of pathological physiology-2: educational-methodical manual/ S. B. Zhautikova, U. Faroog. - Караганда: АҚНҮР, 2017. - 126 p.
6. Kumar V. Robbins and Cotran. Pathologic Basis of Disease: Textbook/ V. Kumar, Abyl K. Abbas, Jon C. Aster. - 9 nd ed. - [s. l.]: Elsevier/ Saunders, 2015. - 1391 p.

Электронды деректер базалар

№	Атауы	Сілтеме
1	Репозиторий ЮКМА	http://lib.ukma.kz/repository/
2	Республиканская межвузовская электронная библиотека	http://rmebrk.kz/
3	Консультант студента	http://www.studmedlib.ru/
4	Открытый университет Казахстана	https://openu.kz/kz
5	Закон (доступ в справочно-информационном секторе)	https://zan.kz/ru
6	Параграф	https://online.zakon.kz/Medicine/
7	Научная электронная библиотека	https://elibrary.ru/
8	Ашық кітапхана	https://kitap.kz/
9	Thomson Reuters«Web of Science»	www.webofknowledge.com
10	ScienceDirect	http://www.sciencedirect.com/
11	Scopus	https://www.scopus.com/